

Μαρξισμός

Marxism

Επιστημονική θεωρία, φιλοσοφικό σύστημα αναφοράς, μέθοδος ερμηνείας και ανάλυσης της κοινωνικής πραγματικότητας, αλλά και σχολή στην κοινωνιολογία και στην οικονομική σκέψη, που θεμελιώνεται στο επαναστατικό, για την

εποχή του, έργο του Κ. Μαρχ, του συνεργάτη του F. Engels και των οπαδών τους (ΘΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ). Η έννοια του μαρξισμού αφορά άλλοτε το μαρξικό έργο —οπότε δηλώνεται αποκλειστικά το έργο του ίδιου του Κ. Μαρχ— και άλλοτε το μαρξιστικό έργο —οπότε δηλώνεται το θεωρητικό έργο όσων επικαλούνται το έργο του Κ. Μαρχ. Σ' αυτό το πλαίσιο χρησιμοποιείται η έννοια του παραδοσιακού μαρξισμού είτε της παραδοσιακής μαρξιστικής θεωρίας. Με την ίδια σημασία χρησιμοποιείται και ο όρος κλασικός μαρξισμός σε αναφορά προς το έργο του Κ. Μαρχ, του F. Engels, του Β.Ι. Λένιν, του Ι. Στάλιν και του Μάο Τσε-Τουνγκ. Ο όρος ορθόδοξος μαρξισμός ή δογματικός μαρξισμός χρησιμοποιείται για να δηλωθεί η επίσημη σοβιετική, και για πολλούς δογματική μέχρι πρόσφατα, εκδοχή της μαρξιστικής θεωρίας. Υπάρχει τέλος, η τεράστια πολλαπλότητα των παραλλαγών του μαρξισμού, που η καθεμιά τους τίθεται ως αποκλείουσα όλες τις άλλες.

Παρά τις επιμέρους εκδοχές, ο μαρξισμός, στη βάση του ΥΛΙΣΜΟΥ και της ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗΣ, αποτελείται από δύο κλάδους ενωμένους, αλλά διαφορετικούς ως προς το αντικείμενο: (α) από τον ιστορικό υλισμό (ΘΥΛΙΣΜΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ), την επιστήμη δηλαδή της ιστορίας, ή την υλιστική αντίληψη της ιστορίας, και (β) από το διαλεκτικό υλισμό (ΘΥΛΙΣΜΟΣ, ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΟΣ), ή την μαρξιστική φιλοσοφία. Οι υλικές συνθήκες της παραγωγής —κατά τον Κ. Μαρχ— προσδιορίζουν εξουσιαστικά τις ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ και την ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ. Για το μαρξισμό, το συγκεκριμένο περιεχόμενο του οποίου είναι η ανάλυση της αστικής κοινωνίας και του καπιταλισμού, η ταξική δομή της κοινωνίας και η ανάλυσή της μέσα από την πάλη των ανταγωνιζόμενων τάξεων (ΘΠΑΛΗ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ) οδηγεί στην κατανόησή της αλλά και στον προσδιορισμό της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ.